

นวัตกรรม play & learn เพลินทำงานโดย 4H Model
 หนึ่งห้องเรียนหนึ่งงานอาชีพ โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า
 กิจกรรม Macrame Green Hanger ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางธัญญรัตน์ พรหมศิริ
 ครูชำนาญการพิเศษ

ที่มาและความสำคัญ

โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนที่จบการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางส่วนจะหลุดออกจากระบบการศึกษา และจะถูกผลักเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างไม่ได้ตั้งใจ ทั้งที่มีวุฒิแค่ ม.3 จึงกลายเป็นคำถามขึ้นมาว่า ที่ผ่านมามีโรงเรียนได้เตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนมากน้อยเพียงใด เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ไปประกอบอาชีพเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเกิดจากการสร้างทักษะในการทำงานและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งช่วยให้เด็กออกไปต่อสู้ชีวิตได้อย่างมั่นคงและมีคุณภาพ จึงเหมาะสมต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้และ คุณธรรม โดยใช้กระบวนการ Active learning เพื่อสร้างการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ฝึกการคิดอย่างเป็น ระบบและมีเหตุผล โดยใช้กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของผู้เรียน ซึ่งนอกจากจะสามารถสร้างองค์ ความรู้ให้กับผู้เรียนแล้วยังสามารถสอดแทรกคุณธรรมและต่อยอดในการสร้างอาชีพ 4 H Model จึงเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมที่สำคัญ ประกอบด้วย 4H Model เพื่อการสร้างงานอาชีพ:

1. Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง/ความคิด): การวิเคราะห์ตลาด ความถนัดตนเอง และวางแผนธุรกิจ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อต่อยอดธุรกิจ
2. Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ/ทัศนคติ): ความมุ่งมั่น มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ จริยธรรมในการทำธุรกิจ และความใส่ใจลูกค้า เพื่อสร้างความยั่งยืนและความน่าเชื่อถือ
3. Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ): ลงมือทำจริง พัฒนาทักษะฝีมือ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ หรือการผลิตสินค้า/บริการ ให้ได้มาตรฐาน
4. Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ/สุขภาพใจ): การดูแลสุขภาพกายและใจเพื่อให้พร้อมทำงาน และหมายถึงการสร้างอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม/สุขภาพผู้ ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการนี้เพื่อเป็นการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีคุณภาพทุกชั้นปี รวมถึงเกิดโครงการ 1ห้องเรียน 1 งานอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2568
 จำนวน 14 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะอาชีพด้านการสานให้กับนักเรียน
2. เพื่อสร้างความตระหนักและแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักและเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

ระยะเวลาโครงการดำเนินงาน

16 พฤษภาคม 2568 ถึง
 วันที่ 31 มีนาคม 2569

ผลลัพธ์ต่อชุมชน

เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมอาชีพนักเรียนอย่างต่อเนื่องความสำเร็จนี้จะทำให้ "หนึ่งห้องเรียน หนึ่งงานอาชีพ" ไม่ใช่แค่เพียงการบ้าน แต่กลายเป็น สมรรถนะติดตัว ที่นักเรียนนำไปใช้เลี้ยงชีพได้จริงในอนาคต

ผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์ต่อโรงเรียน

1. ผู้บริหารให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการฝึกอาชีพ
2. มีการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม Play & Learn ที่สอดคล้องกับบริบทของสภาพ.อุบลราชธานี เขต 1
3. จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้งานอาชีพในทุกระดับชั้น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นวัตกรรม play & learn เพลินทำงานโดย 4H Model หนึ่งห้องเรียนหนึ่งงานอาชีพ โรงเรียนบ้านหนองหล่มหนองเหล่า กิจกรรม Macrame Green Hanger ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ลงสู่การปฏิบัติดังนี้

1. Head (วางแผนและออกแบบ): 1.นักเรียนเรียนรู้ เรื่องมาคราเมพื้นฐาน เช่น Square Knot หรือ Spiral Knot 2.คำนวณความยาวของเชือกให้สัมพันธ์กับขนาดกระดาษที่จะนำมาแขวน เพื่อให้ชิ้นงานใช้งานได้จริงและสมดุล
- Heart (สมาธิและความภูมิใจ): 1.การถักมาคราเมต้องอาศัย ความอดทนและสมาธิ สูงในการจดจำจังหวะการผูกเงื่อน 2.สร้างความภูมิใจในชิ้นงานที่สามารถนำไปใช้ประดับสวนแนวตั้งในโรงเรียน หรือเป็นของขวัญทำมือที่มีคุณค่า
- Hand (ทักษะการถัก): 1.ลงมือทำ: ฝึกการวัด การตัดเชือก และการเริ่มต้นผูกเงื่อนจากห่วงไม้ไปจนถึงการทำฐานรองกระดาษ 2.พัฒนาทักษะการใช้มือและตาให้ทำงานประสานกัน (Hand-Eye Coordination) ผ่านการเลือกใช้เชือกคอตตอนหรือเชือกฟอก ที่มีผิวสัมผัสแตกต่างกัน
- Health (ผ่อนคลายและปลอดภัย): 1.ใช้กิจกรรมการถักเป็นรูปแบบหนึ่งของ ศิลปะบำบัด ช่วยให้เกิดจิตใจสงบและผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน 2.ระมัดระวังเรื่องทำนังและการจัดสรรระยะห่างถัก เพื่อป้องกันอาการปวดเมื่อยจากการทำงานต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ต่อนักเรียน

1. นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการเลือก "งานอาชีพ" ตามความสนใจ (Head) เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ 2. ต้องเน้นการลงมือทำจริง (Hand) จนเกิดทักษะความชำนาญ ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ภาคทฤษฎีในห้องเรียน 3. นักเรียนสามารถถอดบทเรียนจากการทำงานได้ตัวตนเองได้พัฒนาด้านใดบ้าง ทั้งด้านอารมณ์ (Heart) และสุขภาพ (Health)

ผลลัพธ์ต่อครู

1. ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็น "โค้ช" (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก ที่คอยกระตุ้นให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหาเอง
2. ครูมีความสามารถในการบูรณาการงานอาชีพเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ (การคำนวณต้นทุน) หรือภาษาไทย (การเขียนคำอธิบายสินค้า)
3. ครูใช้กระบวนการ PLC (ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ) เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาและหาวิธีพัฒนานวัตกรรมร่วมกับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ

